

เขตบริหารพิเศษฮ่องกง (Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China-HKSAR)

ที่ตั้ง ตั้งอยู่ชายฝั่งทางตอนใต้ของจีน ประกอบด้วย เกาะฮ่องกง เกาะลันเตา เกาะ New Territories และเกาะเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่ระหว่างเกาะฮ่องกงและเกาะเกาลูน 262 เกาะ มีอ่าววิคตอเรียกั้นระหว่างเกาะฮ่องกงกับเกาะลันเตา พื้นที่ประมาณ 1,114.57 ตร.กม. ความกว้างจากทิศตะวันออกถึงทิศตะวันตกประมาณ 5,000 กม. จากทิศเหนือจรดทิศใต้ประมาณ 5,500 กม. มีพรมแดนยาว 22,117 กม.

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับเมืองเซินเจิ้น มณฑลกว่างตุ้ง และห่างจากมาเก๊า 60 กม.
ทิศตะวันออก	ติดกับทะเลจีนใต้
ทิศตะวันตก	ติดกับทะเลจีนใต้
ทิศใต้	ติดกับทะเลจีนใต้

ภูมิประเทศ เกาะฮ่องกงมีขนาด 80.72 ตร.กม. เกาะลันเตามีขนาด 46.93 ตร.กม. และ New Territories และเกาะอื่น ๆ มีขนาดรวม 986.92 ตร.กม. มีแนวเขาทอดตัวยาวจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปสู่ทิศใต้ที่ต่อจากจีน ทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นแนวเขา ไม่เหมาะสำหรับการเกษตร ฮ่องกงมีแม่น้ำมากกว่า 200 สาย แต่ส่วนใหญ่เป็นแม่น้ำที่สั้นและไม่มีชื่อ แม่น้ำสายสำคัญ ได้แก่ Shing Mun, Lam Tsuen, Tuen Mun

ภูมิอากาศ อยู่ในเขตกึ่งเขตร้อน ฤดูร้อน (พ.ค.-ส.ค.) ฤดูมรสุม (ก.ค.-ก.ย.) ฤดูใบไม้ผลิ (มี.ค.-กลาง พ.ค.) ฤดูใบไม้ร่วง (ก.ย.-ธ.ค.) และฤดูหนาว (ธ.ค.-ก.พ.) อุณหภูมิเฉลี่ย 20-26 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด 10 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุด 31 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย/ปี 2,398 มม.

ประชากร 7.499 ล้านคน (ต.ค.2568) ความหนาแน่น 7,046.6 คน/ตร.กม. ประชากรส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีน 92% เชื้อสายอื่น 8% อาทิ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ อินเดีย ทั้งนี้ ชาวฮ่องกงมีอายุเฉลี่ย 85.8 ปี (ปี 2568) ปัจจุบันเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด (Super-aged Society) หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป 23.7% โดยสำนักสำมะโนประชากรและสถิติฮ่องกง (Census and Statistics Department) คาดการณ์ว่าจำนวนผู้ที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปจะเพิ่มเป็น 2.74 ล้านคน คิดเป็น 36% ของจำนวนประชากรฮ่องกงทั้งหมดภายในปี 2589 หรือเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าจากปี 2568 ขณะที่อัตราการเกิดเมื่อปี 2568 ลดลงเหลือ 0.7% จาก 2% เมื่อปี 2565 ทั้งนี้ ประชากรฮ่องกงที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เป็นผู้ย้ายถิ่นจากชาวจีนและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าฮ่องกงผ่านโครงการต่าง ๆ อาทิ Top Talent Pass Scheme เพื่อดึงดูดแรงงานที่มีศักยภาพสูง ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อปี 2565

ศาสนา ไม่มีศาสนาประจำชาติ แต่ชาวฮ่องกงส่วนใหญ่นับถือพุทธนิกายมหายาน และลัทธิเต๋า

ภาษา จีนและอังกฤษเป็นภาษาราชการ ภาษาจีนกวางตุ้ง 88.9% ภาษาจีนกลาง 1.9% ภาษาจีนท้องถิ่น 3.1% ภาษาอังกฤษ 4.3% และภาษาอื่น ๆ 1.9%

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 97.1% (ปี 2568) ระบบการศึกษาของฮ่องกงได้รับการวางรากฐานจากการปกครองของสหราชอาณาจักร ที่ให้ความสำคัญกับคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ รวมทั้งทักษะการอ่าน กฎหมายกำหนดให้เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปีโดยไม่มีค่าใช้จ่าย คือ ระดับประถมศึกษา 6 ปี และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี นับตั้งแต่ปี 2556 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษามากกว่า 100 แห่งเริ่มใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการเรียนการสอน

การก่อตั้ง หลังสงครามฝิ่นครั้งที่ 1 เมื่อปี 2385 จีนส่งมอบเกาะฮ่องกงให้อังกฤษ และหลังจากสงครามฝิ่นครั้งที่ 2 เมื่อปี 2403 จีนส่งมอบเกาะลูนให้อังกฤษตามอนุสัญญากรุงปักกิ่ง นอกจากนี้ จีนให้อังกฤษเช่าพื้นที่ New Territories และอีก 235 เกาะโดยรอบ เป็นเวลา 99 ปี ตั้งแต่ 1 ก.ค.2441 และหลังจากเกิดสงครามระหว่างจีนกับญี่ปุ่น ทำให้มีชาวจีนอพยพไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในฮ่องกงจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ชาวจีนในฮ่องกงลดลงจาก 1.9 ล้านคน เหลือ 650,000 คน ในช่วงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 เนื่องจากขาดแคลนอาหาร จากนั้นอังกฤษกลับมาจัดตั้งรัฐบาลพลเรือนและส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเบา โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งทอ ทำให้ชาวจีนอพยพกลับมาตั้งถิ่นฐานตามเดิม และเมื่อปี 2513 ฮ่องกงเป็นหนึ่งในเขตเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาคเอเชีย หรือ “เสือของเอเชีย” ควบคู่กับการส่งเสริมอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง

จีนและอังกฤษเริ่มเจรจาร่วมกันถึงอนาคตของฮ่องกง และออกแถลงการณ์ร่วม Sino-British Joint Declaration ว่าด้วยการส่งมอบฮ่องกงคืนแก่จีนใน 1 ก.ค.2540 ภายใต้หลักการ “หนึ่งประเทศ สองระบบ” (One country, Two systems) และจีนอนุมัติกฎหมายพื้นฐานหรือ Basic Law แก่ฮ่องกงเมื่อปี 2533 เพื่อเป็นธรรมนูญสูงสุดในการบริหารฮ่องกง

วันชาติ 1 ต.ค. (วันชาติจีน)

การเมือง ฮองกงเป็นเขตบริหารพิเศษภายใต้หลักการ “หนึ่งประเทศ สองระบบ” ของจีน ตามที่ระบุในกฎหมายพื้นฐานของฮองกง ซึ่งบังคับใช้ตั้งแต่ฮองกงคืนสู่การปกครองของจีนเมื่อปี 2540 กฎหมายนี้ระบุให้ฮองกงดำรงไว้ซึ่งโครงสร้างทางเศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมเป็นระยะเวลาอีก 50 ปี (ปี 2540-2590) ภายใต้หลักการนี้ จีนให้อิสระแก่ฮองกงในการบริหารบ้านเมืองด้านต่าง ๆ ยกเว้นการต่างประเทศและการทหาร

ฮองกงมีตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ ได้แก่ 1) หัวหน้าคณะผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮองกง เป็นผู้นำฝ่ายบริหาร ได้รับเลือกจากคณะกรรมการเลือกตั้ง และได้รับแต่งตั้งจากรัฐบาลจีน มีหน้าที่ในการบริหารประเทศ การแก้ไขกฎหมายพื้นฐาน การลงนามในกฎหมายหรือขบประมาณ การประกาศใช้กฎหมาย การกำหนดนโยบาย 2) คณะผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮองกง มีสมาชิกที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ 21 คน และไม่เป็นทางการ 16 คน โดยคัดเลือกจากข้าราชการอาวุโส สมาชิกสภานิติบัญญัติ และบุคคลสาธารณะ มีหน้าที่กำหนดนโยบายและให้คำปรึกษาด้านการบริหารประเทศแก่หัวหน้าคณะผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮองกง 3) สภานิติบัญญัติ มีสมาชิก 90 คน (เดิมมี 70 คน) ในจำนวนนี้มาจากการสรรหาโดยคณะกรรมการเลือกตั้ง 40 คน ได้รับการเลือกตั้งตามท้องที่ 20 คน และคัดเลือกตามความเหมาะสมจากสาขาอาชีพต่าง ๆ อีก 30 คน สภานิติบัญญัติมีหน้าที่พิจารณาและร่างกฎหมาย อภิปรายในประเด็นที่เป็นผลประโยชน์ของสาธารณะ อนุมัติงบประมาณและร่างกฎหมาย และถอดถอนผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา 4) สภาเขตฮองกง มีสมาชิก 479 คน (มาจากการเลือกตั้ง 452 ที่นั่ง และสมาชิกโดยตำแหน่ง 27 ที่นั่ง) ใน 18 พื้นที่ มีหน้าที่ส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการ วัฒนธรรมของชุมชน และให้คำแนะนำรัฐบาลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของประชาชน และ 5) ผู้พิพากษาเป็นองค์กรอิสระจากสภานิติบัญญัติและคณะผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮองกง โดยฮองกงใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี

เศรษฐกิจ ฮองกงเป็น 1 ในเขตเศรษฐกิจที่สำคัญของโลก ปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฮองกงมาจากการค้าต่างประเทศและการส่งออกบริการ ซึ่งภาคการบริการคิดเป็น 94% ของ GDP และฮองกงเป็นผู้ส่งออกสินค้ารายใหญ่อันดับ 8 ของโลก (ข้อมูลจากองค์การการค้าโลกปี 2567) โดยมีศักยภาพในการเป็นท่าเรือน้ำลึกสำหรับทำการค้ากับต่างประเทศ ด้วยสภาพภูมิศาสตร์เป็นเกาะและล้อมรอบด้วยทะเล นอกจากนี้ ฮองกงยังเป็นศูนย์กลางการเงินของโลก มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจ ทั้งเรื่องความโปร่งใส มาตรการที่เปิดกว้างทางเศรษฐกิจ และมีการบูรณาการทางเศรษฐกิจกับจีนในระดับสูง ทั้งในด้านการค้า การท่องเที่ยว และการเงินกับทั้งเป็นจุดเชื่อมระหว่างตลาดจีนกับตลาดโลกภายใต้หลักการ 1 ประเทศ 2 ระบบ ซึ่ง Fraser Institute ของแคนาดา จัดอันดับให้ฮองกงมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจเป็นอันดับ 1 ของโลกในปี 2567 จากทั้งหมด 165 เขตเศรษฐกิจ (ดีขึ้น 1 อันดับจากปี 2566) โดยการประเมินในด้านเสถียรภาพการค้าระหว่างประเทศและด้านกฎระเบียบของฮองกงได้รับการจัดอันดับในระดับสูง รวมถึงอันดับด้านการเงินที่มั่นคง (Sound Money) เพิ่มขึ้นเป็นอันดับ 3 ของโลก

แม้ฮองกงประสบปัญหาความวุ่นวายทางการเมือง แต่นักลงทุนยังคงเชื่อมั่นในเสถียรภาพของเศรษฐกิจฮองกง จากนโยบายการเคลื่อนย้ายทุนและการแลกเปลี่ยนเงินตราโดยเสรี ตลอดจนศักยภาพและเสถียรภาพทางการเงินและการคลังของฮองกง ซึ่งมีระบบการคลังที่แข็งแกร่งและยืดหยุ่น ฮองกงมีทุนสำรองระหว่างประเทศ 422,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (สิ้น ก.ย.2567) ระบบธนาคารมีเงินทุนสูงด้วยอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งหมดต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Adequacy Ratio) ที่ 21% และเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงิน (Liquidity Coverage Ratio) ที่ 176.1% ในไตรมาสที่ 1/2567 บ่งชี้ว่าฮองกงยังไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่เชื่อมกับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ (Linked Exchange Rate System-LERS) ที่ใช้มาตั้งแต่ปี 2526 ซึ่งเป็นหลักประกันให้ค่าเงินดอลลาร์ฮองกงยังมีเสถียรภาพที่อัตราแลกเปลี่ยน 7.75-7.85 ดอลลาร์ฮองกงต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐ

ภาพรวมเศรษฐกิจฮ่องกงเติบโตในระดับปานกลาง โดยอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ 3.1% เมื่อไตรมาส 2/2568 เพิ่มขึ้นจาก 3.0% เมื่อไตรมาส 1/2568 ซึ่งยังอยู่ในระดับเดียวกับการประเมินของรัฐบาลฮ่องกงที่คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจปี 2568 จะเติบโตที่ 2-3% โดยไตรมาส 3/2568 เหลือ 2.4% เนื่องจากพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปตามสถานะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ซึ่งส่งผลให้การส่งออกสินค้าชะลอตัวจากอุปสงค์ที่ลดลง อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจฮ่องกงจะยังขยายตัวต่อไปในปี 2569 โดยมีแรงหนุนจากการใช้นโยบายผ่อนคลายทางการเงินและการเป็นส่วนหนึ่งของเขตเศรษฐกิจพิเศษอ่าวกว่างต้ง-ฮ่องกง-มาเก๊า (Greater Bay Area-GBA)

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : ดอลลาร์ฮ่องกง (Hong Kong Dollar-HKD)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 1 ดอลลาร์ฮ่องกง : 0.13 ดอลลาร์สหรัฐ (ต.ค.2568)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 1 ดอลลาร์ฮ่องกง : 4.20 บาท (ต.ค.2568)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) : 101,415 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ก.ค.2568)

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : 3.0% (ม.ค.-ก.ย.2568)

ดุลบัญชีเดินสะพัด : 47,728.65 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ไตรมาส 3/2568)

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 46,770 ดอลลาร์สหรัฐ (ปี 2568)

แรงงาน : 3,710,000 คน (ก.ย.2568)

อัตราการว่างงาน : 3.9% (ก.ค.-ก.ย.2568)

อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ย : 1.1% (ส.ค.2568)

มูลค่าการส่งออก : 166,537 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ก.ย.2568)

สินค้าส่งออกสำคัญ : อุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องใช้สำนักงานและเครื่องประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติ อุปกรณ์เครื่องเสียงและโทรคมนาคม เครื่องประดับอัญมณี และเสื้อผ้า (ต.ค.2568)

คู่ค้าส่งออกที่สำคัญ : จีน สหรัฐฯ สิงคโปร์ เวียดนาม ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ไทย มาเลเซีย และอินเดีย (ก.ย.2568)

มูลค่าการนำเข้า : 61,776 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ต.ค.2568)

สินค้านำเข้าสำคัญ : อุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องใช้สำนักงานและเครื่องประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติ อุปกรณ์เครื่องเสียงและโทรคมนาคม (ก.ย.2568)

คู่ค้านำเข้าที่สำคัญ : เวียดนาม อินเดีย จีน อินโดนีเซีย สหรัฐฯ เยอรมนี บราซิล มาเลเซีย ฝรั่งเศสและอิตาลี (ก.ย.2568)

นายจอห์น ลี ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกง แถลงนโยบายปี 2568 เมื่อ 17 ก.ย.2568 กำหนดแนวทางสนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมด้านนวัตกรรม และเพิ่มความสะดวกด้านการค้า การลงทุน โดยจะกำหนดมาตรการกระตุ้นอุปสงค์ภายในประเทศและเสริมความแข็งแกร่งของฮ่องกงในฐานะศูนย์กลางการเงินและการค้าระดับโลก ฮ่องกงยังคงได้รับประโยชน์จากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจใกล้ชิด (CEPA) ซึ่งส่งเสริมให้มีการยกเลิกภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดจากฮ่องกง เปิดเสรีภาคบริการ และมาตรการคุ้มครองการลงทุนที่เข้มแข็งขึ้น นอกจากนี้ ฮ่องกงยังมุ่งเพิ่มการบูรณาการกับ GBA รวมถึงเงินและกวางโจว เพื่อเสริมบทบาทด้านการเงิน การค้า และการบริหารสินทรัพย์ เพื่อขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว

การทหาร ฮองกงไม่มีกองทัพเป็นของตนเอง แต่มีกองกำลังของกองทัพจีนประจำการประมาณ 10,000-12,000 นาย อย่างไรก็ตาม ฮองกงมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ 34,500 นาย การกิจครอบคลุมทั้งดับเพลิง จับกุมคนร้าย ตรวจคนเข้าเมือง และให้ความช่วยเหลือกรณีเกิดภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉิน โครงสร้างตำรวจฮองกงอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้บัญชาการตำรวจ 1 นาย และรองผู้บัญชาการตำรวจ 2 นาย ซึ่งแบ่งหน้าที่รับผิดชอบด้านปฏิบัติการและการจัดการกองกำลัง

โครงสร้างตำรวจฮองกงแบ่งเป็น 5 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายอาชญากรรมและความมั่นคง ฝ่ายกำลังพลและการฝึกซ้อม ฝ่ายการจัดการ และฝ่ายการเงินและการวางแผน ซึ่งกระจายทั่วพื้นที่สำคัญ 6 แห่ง คือ เกาะฮองกง เกาะลุนต๊ะวันออก เกาะลุนต๊ะวันตก New Territories เหนือ New Territories ใต้ และทะเล นอกจากนี้ ฮองกงมีตำรวจน้ำ (Marine Police) ปฏิบัติภารกิจลาดตระเวนพื้นที่ทางน้ำ 1,651 ตร.กม. รอบฮองกง และเกาะขนาดเล็กจำนวน 261 แห่ง โดยให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีเฝ้าระวังทางชายฝั่ง ระบบเรดาร์ และบุคลากรที่มีศักยภาพสูง เพื่อรักษาความปลอดภัยการขนส่งนานาชาติและความปลอดภัยของท่าเรือ

ปัญหาด้านความมั่นคง

ฮองกงยังคงเผชิญปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจซึ่งทวีความรุนแรงขึ้น อัตราความยากจนเมื่อไตรมาส 1/2567 สูงถึง 20.2% หรือมีประชากรฮองกงอยู่ในภาวะยากจนมากกว่า 1.39 ล้านคน จำนวนครัวเรือนที่ยากจนเพิ่มขึ้นเป็น 619,000 ครัวเรือน คิดเป็น 22.7% ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนที่ยากจนที่สุด 10% ของฮองกง มีรายได้ 1,600 ดอลลาร์ฮองกงต่อเดือน ลดลง 54.3% เมื่อเทียบกับห้วงก่อนการแพร่ระบาดของ COVID-19 ขณะที่รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนที่ร่ำรวยที่สุด 10% ของฮองกงมีรายได้ 131,000 ดอลลาร์ฮองกงต่อเดือน ทั้งนี้ ความไม่เสมอภาคทางเศรษฐกิจของฮองกงที่ลดลง 6% เป็นครั้งแรกในรอบ 15 ปี เป็นผลจากความอ่อนแอของตลาดอสังหาริมทรัพย์และจำนวนพลเมืองที่อพยพออกจากฮองกงเพิ่มขึ้นในห้วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ มาตรา 116 และ 151 ของกฎหมายพื้นฐานของฮองกง มีบทบัญญัติให้ใช้ชื่อ “ฮองกง” เข้าเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศได้ โดยปัจจุบันฮองกงเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ ได้แก่ ADB, APEC, BIS, FATF, ICC (national committees), IHO, IMF, IMO (associate), Interpol (sub-bureau), IOC, ISO (correspondent), ITUC (NGOs), UNWTO (associate), UPU, WCO, WMO และ WTO นอกจากนี้ ฮองกงยังประสงค์เข้าเป็นสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership-RCEP) เพื่อขยายความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุน รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาความร่วมมือในเขตเศรษฐกิจพิเศษ GBA

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมของฮองกงให้ความสำคัญกับ 4 สาขาหลัก ได้แก่ เทคโนโลยีชีวภาพ ปัญญาประดิษฐ์ เมืองอัจฉริยะ (Smart City) และเทคโนโลยีทางการเงิน จากการจัดอันดับของดัชนีนวัตกรรมของโลกปี 2567 ฮองกงมีโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีที่ดีเป็นอันดับ 16 ของโลก ครอบคลุมการจัดตั้งกองทุนเทคโนโลยีและนวัตกรรม การจัดตั้งสถาบันวิจัยเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ประยุกต์ โดยเฉพาะการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นศูนย์รวมบริษัททางเทคโนโลยี ครอบคลุมด้านอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสีเขียว และเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งรัฐบาลฮองกงวางแผนเร่งพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถด้านการแข่งขัน ด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ GBA มุ่งสู่เป้าหมายการเป็นศูนย์กลางนวัตกรรมและเทคโนโลยีระดับนานาชาติ

ในห่วงโซ่ประมาณ 2567-2568 ฮองกงจะเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงเร่งการพัฒนาที่มีคุณภาพสูง ซึ่งคณะกรรมการเทคโนโลยีและนวัตกรรมของฮองกง เปิดตัวโครงการ New Industrialization Acceleration Scheme (NIAS) เมื่อ ก.ย.2567 โดยจะให้ทุนสนับสนุนกิจการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ เช่น เทคโนโลยีเพื่อสุขภาพ ปัญญาประดิษฐ์ วิทยาการข้อมูล การผลิตขั้นสูง และเทคโนโลยีพลังงานใหม่ เพื่อจัดตั้งโรงงานผลิตอัจฉริยะแห่งใหม่ในฮองกง แต่ละโครงการภายใต้ NIAS จะต้องมีการลงทุนดำเนินงานขั้นต่ำ 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งรัฐบาลจะรับผิดชอบค่าใช้จ่าย 1 ใน 3 ของต้นทุนโครงการที่ได้รับการอนุมัติ หรือไม่เกิน 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ ฮองกงมีระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมที่มีมาตรฐานและความเร็วในระดับสูง ทั้งภาคพื้นดินและระบบสายเคเบิลใต้น้ำ เพื่อสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางด้านโทรคมนาคมของภูมิภาคและระบบเศรษฐกิจดิจิทัล นอกจากนี้ การมีพื้นที่ติดกับชายแดนจีนทำให้ฮองกงเป็นประตูสำคัญที่มีบริษัทด้านโทรคมนาคมต่างชาติ และผู้ประกอบการด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีด้านโทรคมนาคม เข้าไปลงทุนเพื่อโอกาสในการเข้าถึงตลาดจีน ทั้งนี้ จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตของฮองกงอยู่ที่ 7.17 ล้านคน เมื่อ ม.ค.2567 อัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต 95.6% ของประชากรทั้งหมด

การขนส่งและโทรคมนาคม

การขนส่งข้ามแดนของฮองกงมี 9 แห่ง ได้แก่ 1) ท่าเรืออ่าวเซินเจิ้น 2) จุดควบคุม Lok Ma Chau 3) จุดควบคุม Man Kam To 4) จุดควบคุม Sha Tau Kok 5) สะพานฮองกง-จูไห่-มาเก๊า 6) จุดควบคุม Lo Wu (รถไฟ) 7) จุดควบคุม Lok Ma Chau Spur Line (รถไฟ) 8) จุดควบคุม Hung Hom Intercity และ 9) สถานีรถไฟความเร็วสูงเกาลูนตะวันตก นอกจากนี้ ฮองกงมีระบบรถประจำทาง ได้แก่ บริษัท Citybus ให้บริการเฉพาะเกาะฮองกง บริษัท Kowloon Motor Bus ให้บริการในคาบสมุทรเกาลูน และ New Territories บริษัท Long Win Bus ให้บริการในพื้นที่เกาะลันเตาเหนือและสนามบิน บริษัท New Lantao Bus ให้บริการในเกาะลันเตาและเขต New Territories และบริษัท New World First Bus ให้บริการในเกาะฮองกง คาบสมุทรเกาลูน ย่าน Tseung Kwan O และเส้นทางข้ามท่าเรือต่าง ๆ โดยชาวฮองกง 90% ใช้ระบบคมนาคมสาธารณะครอบคลุมรถแท็กซี่ รถประจำทาง และรถไฟฟ้าใต้ดิน ซึ่งรถไฟฟ้าใต้ดินเป็นการเดินทางหลักของฮองกง คิดเป็น 42% หรือประมาณ 2.3 ล้านคนของการเดินทางระบบคมนาคมสาธารณะ โดยมีบริษัท MRT Corporation Limited (MTRCL) ดำเนินการระบบรถไฟใต้ดินของฮองกงระยะทางทั้งหมด 195.7 กม. ประกอบด้วย 10 เส้นทาง ได้แก่ สาย Kwun Tong สาย Tsuen Wan สาย Island สาย South Island สาย Tung Chung สาย Tseung Kwan O สาย Disneyland Resort สาย East Rail สาย Ma On Shan และ สาย West Rail Line รวมทั้งสาย Airport Express ที่เชื่อมต่อท่าอากาศยานนานาชาติฮองกง มีระยะทาง 35.2 กม.

ฮองกงมีเส้นทางรถไฟความเร็วสูงกว่างโจว-เซินเจิ้น-ฮองกง ระยะทางทั้งหมด 26 กม. และเชื่อมต่อเส้นทางสถานีเกาลูนตะวันตกกับสถานี 58 แห่งในจีน และ 44 เมืองในจีน แบ่งเป็นการเดินทางระยะใกล้ 6 เมือง และการเดินทางระยะไกล 38 เมือง

การสัญจรทางน้ำ มีผู้ให้บริการเรือข้ามฟากไปยังหมู่เกาะรอบนอก 12 แห่ง มีผู้โดยสารจำนวน 46 ล้านคนต่อปี

การเดินทาง

การเดินทางระหว่างกรุงเทพฯ-ฮ่องกง ใช้ระยะเวลาในการบิน 2 ชม. 45 นาที สายการบินของไทยที่มีเที่ยวบินตรง ได้แก่ การบินไทย ไทยสมายล์ สายการบินต่างประเทศที่มีเที่ยวบินตรง ได้แก่ แอร์เอเชีย ฮ่องกงแอร์ไลน์ คาเธ่ย์แปซิฟิก เวลาที่ฮ่องกงเร็วกว่าไทย 1 ชม.

การเข้าเมืองของฮ่องกง

- ผู้ถือหนังสือเดินทางธรรมดาต้องขอรับการตรวจลงตราจาก สอท. หรือ สกญ.จีนในไทย และสำนักงานกิจการเข้าประเทศ เขตบริหารพิเศษฮ่องกง
- ผู้ถือหนังสือเดินทางไทยที่ต้องการเดินทางไปฮ่องกงเพื่อท่องเที่ยวในระยะสั้น ได้รับยกเว้นการขอการตรวจลงตราและพำนักได้ 30 วัน ส่วนกรณีที่ต้องยื่นขอวีซ่าต่อ สอท.หรือ สกญ.จีนในไทย หรือสำนักงานกิจการเข้าประเทศเขตบริหารพิเศษฮ่องกงโดยตรง มีดังนี้ 1) มีโครงการพำนักในฮ่องกงเกิน 30 วัน 2) เดินทางไปฮ่องกงเพื่อประกอบอาชีพ ตั้งถิ่นฐาน จัดงานแสดง จัดนิทรรศการ และ 3) เดินทางไปฮ่องกงเพื่อศึกษาต่อ เข้ารับการฝึกอบรมในอาชีพ หรือฝึกงานในอุตสาหกรรมหรือพาณิชย์กรรม

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

- 1) การสนับสนุนประชาธิปไตยของชาวฮ่องกงที่พำนักอยู่ในต่างประเทศ เช่น สหราชอาณาจักร และสหรัฐฯ รวมถึงการช่วยเหลือให้นักเคลื่อนไหวประชาธิปไตยชาวฮ่องกงลี้ภัยทางการเมือง
- 2) ผลกระทบทางเศรษฐกิจในฐานะศูนย์กลางเศรษฐกิจและการเงินของโลก จากการบังคับใช้กฎหมายรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (Safeguarding National Security Bill) หรือกฎหมายมาตรา 23 ของธรรมนูญฮ่องกง (Basic Law) เพื่ออุดช่องว่างของกฎหมายความมั่นคงแห่งชาติฉบับปี 2563 ด้วยการบัญญัติความผิดที่ถือเป็นอาชญากรรมต่อความมั่นคงของชาติให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น อาทิ ความผิดจากความร่วมมือกับต่างชาติเพื่อแทรกแซงและจารกรรม และการขยายอำนาจให้เจ้าหน้าที่รัฐจัดการกับการกระทำที่เป็นความท้าทายต่อการปกครอง โดยกำหนดโทษจำคุกสูงสุดตลอดชีวิตในความผิดฐานก่อกบฏและทรยศชาติ แม้กฎหมายดังกล่าวจะเอื้อต่อการรักษาเสถียรภาพของฮ่องกงในระยะยาว แต่บั่นทอนความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ และถูกชาติตะวันตกวิจารณ์ว่าเป็นการลดทอนเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน
- 3) การบูรณาการเศรษฐกิจฮ่องกงเข้ากับเศรษฐกิจจีนภายใต้หลักการ 1 ประเทศ 2 ระบบ
- 4) นโยบายด้านเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับไทย เช่น การพัฒนา Smart City การเชื่อมโยงภายใต้ยุทธศาสตร์หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (Belt and Road Initiative-BRI) การขยายความร่วมมือระหว่างเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor-EEC) กับเขตเศรษฐกิจพิเศษ GBA
- 5) การเลือกตั้งสภาผู้บริหารฮ่องกง ซึ่งจะจัดใน 7 ธ.ค.68 เนื่องจากมีสมาชิกระดับอาวุโส (อายุ 70 ปีขึ้นไป) รวมถึงนายจอห์น ลี ผู้บริหารสูงสุดเขตบริหารพิเศษฮ่องกงคนปัจจุบันระบุว่าจะไม่ลงสมัครอีก

ความสัมพันธ์ไทย-ฮ่องกง

ฮ่องกงจัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงประจำประเทศไทยอย่างเป็นทางการเมื่อ ก.พ.2562 ซึ่งเป็นตัวกลางสำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างไทยกับฮ่องกง และช่วยเหลือผู้ประกอบการไทยในการไปลงทุนในฮ่องกง นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังสนับสนุนความร่วมมือและความเชื่อมโยงระหว่างกรอบความร่วมมือ GBA กรอบความร่วมมือในพื้นที่สามเหลี่ยมแม่น้ำจูเจียง และข้อริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative-BRI)

ฮ่องกงเป็นคู่ค้าอันดับ 12 และตลาดส่งออกอันดับ 9 ของไทยในห้วง ม.ค.-ก.ย.2568 โดยไทยส่งออกสินค้าไปยังฮ่องกงมูลค่า 12,964 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 7% เมื่อเทียบกับปี 2566 และนำเข้าสินค้าจากฮ่องกงเพิ่มขึ้น 1.7% สินค้าส่งออกที่สำคัญจากไทยไปฮ่องกง ได้แก่ อัญมณีและเครื่องประดับ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ และโทรศัพท์ ขณะที่สินค้านำเข้าหลักของไทย ได้แก่ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ เครื่องประดับอัญมณี เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ และสินแร่โลหะอื่น ๆ

ข้อตกลงที่สำคัญ อนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนไทย-ฮ่องกง (ปี 2548) ความตกลงการค้าเสรีฮ่องกง-อาเซียน (ปี 2562) และความตกลงด้านการลงทุนระหว่างฮ่องกง-อาเซียน (ปี 2562)

นายจอห์น ลี
(John Lee)

ตำแหน่ง	ผู้บริหารสูงสุดเขตบริหารพิเศษฮ่องกง
เกิด	7 ธันวาคม 2500 (69 ปี/ปี 2569) ที่ฮ่องกง
การศึกษา	มัธยมศึกษา วิทยาลัยหว่าหยาน เกาลูน ฮ่องกง วิทยาลัยการตำรวจฮ่องกง ปริญญาโทด้านนโยบายสาธารณะและการจัดการ มหาวิทยาลัย Charles Sturt ออสเตรเลีย
สถานภาพทางครอบครัว	สมรสกับนาง Janet Lee มีบุตรชาย 2 คน คือ นาย Gilbert Lee และนาย Jacky Lee
ประวัติการทำงานทางการเมือง	
ปี 2520	รับราชการสำนักงานตำรวจฮ่องกง (หน่วยงานที่มีความสำคัญลำดับต้นและมีจำนวนข้าราชการมากกว่า 40% ของราชการทั้งหมดของฮ่องกง)
กันยายน 2553	รองผู้บัญชาการตำรวจฮ่องกง
กันยายน 2555	ลาออกจากราชการตำรวจ เพื่อดำรงตำแหน่งรองผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านความมั่นคง และละสัญญาต่ออังกฤษ (เดิมถือสองสัญชาติ)
กรกฎาคม 2560	ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านความมั่นคง
กันยายน 2561	อาศัยอำนาจผู้บริหารเขตพิเศษฮ่องกงด้านความมั่นคง ประกาศกฎกึ่งให้พรรค Hong Kong National Party (สนับสนุนอธิปไตยของฮ่องกง) เป็นพรรคการเมืองแรก ที่จัดตั้งโดยผิดกฎหมาย
เมษายน 2562	ประกาศใช้กฎหมายส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน

สิงหาคม 2563	เป็น 1 ใน 11 เจ้าหน้าที่ระดับสูงของฮ่องกงที่สหรัฐฯ ประกาศคว่ำบาตร เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนและสนับสนุนกฎหมายความมั่นคงแห่งชาติของฮ่องกง
มิถุนายน 2564	ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงฝ่ายบริหาร รับผิดชอบการศึกษา สวัสดิการสังคม อาหาร สาธารณสุข การเคหะ และการคมนาคม
เมษายน 2565	ลาออกจากตำแหน่งผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงฝ่ายบริหาร เพื่อลงสมัครตำแหน่งหัวหน้าผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกง
กรกฎาคม 2565-ปัจจุบัน	ผู้บริหารสูงสุดเขตบริหารพิเศษฮ่องกง
พฤศจิกายน 2565	เยือนไทยและเข้าพบพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นรม. (ตำแหน่งในขณะนั้น) ในห้วงการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ 29
ตุลาคม 2566	พบหารือกับนายเศรษฐา ทวีสิน นรม. (ตำแหน่งในขณะนั้น) ซึ่งเยือนฮ่องกง เพื่อกระชับความสัมพันธ์และส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนระหว่างกัน

คณะผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

หัวหน้าคณะผู้บริหารสูงสุดเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	John Lee
หัวหน้าผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านบริหาร	Chan Kwok-ki
รองหัวหน้าผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านบริหาร	Cheuk Wing-hing
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านการเงิน	Paul Chan
รองผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านการเงิน	Michael Wong
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านยุติธรรม	Paul Lam
รองผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านยุติธรรม	Cheung Kwok-kwan
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว	Kevin Yeung
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านรัฐธรรมนูญและกิจการแผ่นดินใหญ่	Erick Tsang
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านบริการการเงินและสำนักการคลัง	Christopher Hui
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านความมั่นคง	Tang Ping-keung
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านสิ่งแวดล้อมและนิเวศวิทยา	Tse Chin-wan
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านพาณิชย์และการพัฒนาเศรษฐกิจ	Algernon Yau
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านสาธารณสุข	Lo Chung-mau
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านคมนาคมและการขนส่ง	Mable Chan
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านการพัฒนา	Bernadette Linn
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านการเคหะ	Winnie Ho
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านข้าราชการพลเรือน	Ingrid Yeung
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านสำนักงานการศึกษา	Choi Yuk-lin
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี	Sun Dong
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านสำนักงานที่פקอาศัยและกิจการเยาวชน	Alice Mak
ผู้บริหารเขตบริหารพิเศษฮ่องกงด้านแรงงานและสวัสดิการ	Chris Sun
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	Joe Chow Yat-ming
คณะกรรมการการคณะกรรมการอิสระต่อต้านการทุจริต	Woo Ying-ming
ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบ	Nelson Lam
ผู้อำนวยการกองตรวจคนเข้าเมือง	Benson Kwok
กรรมการการศุลกากรและสรรพสามิต	Chan Tsz-tat

(ต.ค.2568)